

Pitäisikö olla huolissaan kaverista?

– liiallisen rahapelaamisen tunnistaminen

Suomalaiset pelaavat rahapelejä neljänneksi eniten maailmassa. Häviämmekin Veikkauksen rahapeleihin yhteensä keskimäärin 4,9 miljoonaa euroa päivässä, eli noin 1 800 miljoonaa euroa vuodessa. Sillä millaisia pelejä pelaa ja kuinka usein, on merkitystä sille, kuinka suuri riski on saada peliongelma. Kun rahapelejä pelaa, on hyvä ymmärtää, miten pelit toimivat ja miten pitää pelaamisen hallinnassa

Rahapeliongelmaisia on Suomessa noin 124 000 ja riskipelaajia noin 565 000 eli 15 prosenttia rahapelejä pelaavista*. Jokainen rahapeliongelmainen on joskus pelannut riskitasolla. Tämän vuoksi olisi tärkeää, tunnistaa riskipelaaminen ajoissa ja näin ehkäistä pelaamisen kääntymisen ongelman puolelle. Pelaamisesta puhuminen ei välttämättä ole itsestään selvää tai helppoa. Siksi EHYT ry:n Arpa-projektissa on kehitetty kaksi kysymystä rahapelaamisesta -malli, jolla keskustelun voi avata ja tunnistaa mahdollinen liiallinen pelaaminen:

1. Mitä rahapelejä on pelannut viimeisen vuoden aikana?
2. Kuinka usein niitä tulee pelattua?

Rahapeleistä annetaan pelaajille hyvin vähän tietoa. Myöskään pelaajat eivät aina osaa arvioida omia tietojaan tai taitojaan. Meillä ihmisillä on myös taipumus tulkita omat taitomme rahapelaamisessa yläkanttiin. Muistamme paremmin hyvät ja unohtamme ikävät asiat: mieleemme jäävät rahapelivoitot, mutta emme aina tiedä paljonko olemme peleihin hävinneet.

Rahapeleihin on tehty ominaisuuksia, joiden tarkoitus on saada pelaaja pelaamaan enemmän. Jos saat raha-automaattissa kaksi kirsikkaa samalle riville ja kolmas kirsikka jää yhden kuvion päähän voittolinjasta, saattaa tuntua, että melkein voitit ja nyt pitää yrittää uudestaan. Voitto ei kuitenkaan ollut sen lähempänä kuin missään muussakaan hävityssä pelissä. Todellisuudessa kone kertoo sinulle, ettet voittanut, sillä rahapeleissä on vain voittoja ja häviöitä.

Suurimmalla osalla suomalaisista pelaaminen pysyy hanskassa, mutta riskipelaajien ja peliongelmaisten määrä on kui-

tenkin kansainvälisesti vertailtuna suuri. Jos oma tai kaverin pelaaminen mietityttää laske paljonko käytät tai kaverisi käyttää pelaamiseen rahaa viikossa. Kerro summa 52:lla, niin tiedät, paljonko peleihin kuluu vuodessa.

Voit myös miettiä omalta osaltasi tai kysyä kaveriltasi:

- Onko pelaamisen lopettaminen tai vähentäminen aiheuttanut sinussa levottomuutta, ahdistusta tai ärtyneisyyttä viimeksi kuluneen kahdentoista kuukauden aikana?
- Oletko viimeksi kuluneen kahdentoista kuukauden aikana yrittänyt salata perheeltäsi tai ystäviltäsi, paljonko pelasit?
- Onko pelaamisesi aiheuttanut sinulle viimeksi kuluneen kahdentoista kuukauden aikana sellaisia taloudellisia ongelmia, että olet joutunut hankkimaan perheeltäsi, läheisiltäsi tai sosiaalipalveluista apua elinkustannuksiisi?

Kyllä-vastaus mihin tahansa näistä kolmesta kysymyksestä, voi kertoa mahdollisesta peliongelmastasi.

Apua liialliseen pelaamiseen on saatavilla. Pelaajille, läheisille sekä ammattilaisille löytyy tukea valtakunnallisesta Peluuri-palvelusta (www.peluuri.fi). Vertaisryhmiä pelaajille on Sosped-säätiöllä (www.pelirajaton.fi) ja Nimettömät pelurit ry:llä (www.nimettomatpelurit.fi).

Rahapelaaminen on parhaimmillaan hyvää ja hauskaa viihdettä. Pidetään pelaaminen hallinnassa! ■

Teksti:
Eija Pietilä
Arpa-projekti
projekti-asiantuntija
EHYT ry

Turun A-Kilta ry on tehnyt tiivistä yhteistyötä Arpa-projektin kanssa. A-killassa järjestettiin henkilökunnalle ja kävijöille rahapeliteemainen koulutus sekä jäseniltä, joka sai suuren suosion. –Koulutusten jälkeen rahapelaamisesta puhuminen ja puheeksiotto ovat tulleet osaksi päivittäistä rutiinia. Nykyään rahapelaaminen koetaan teemaksi muiden joukossa. Yhteistyö on auttanut meitä auttamaan muita, A-killan vapaaehto- ja vertaistoiminnan koordinaattorin Janina Rosten kertoo. Kuva: Janina Rosten

*Lähde: Anne Salonen & Susanna Raisamo 2015: Suomalaisen rahapelaaminen 2015. Rahapelaaminen, rahapeli-ongelmat ja rahapelaamiseen liittyvät asenteet ja mielipiteet 15–74-vuotiailla. THL, Raportti: 16/2015.

Viisi vinkkiä pelaamisen hallintaan:

1. Pelaa hovin vuoksi, älä rikastuaksesi

Rahapelaamisessa lopputulos ei ikinä ole varma ja häviö on aina vaihtoehto. Rahapelaamista pitää ajatella viihteenä mieluummin kuin tulonlähteenä.

2. Tiedä, miten rahapeli toimii

Ennen pelaamista kannattaa pohtia, miten peli toimii ja mitkä ovat todennäköisyydet voittoon. Mitä enemmän tiedät rahapeleistä, sitä paremmin voit kuluttaa niitä harkitusti.

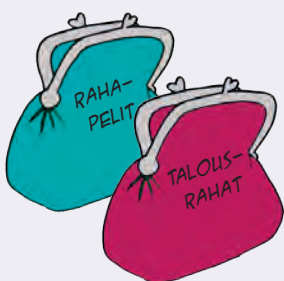
4. Rahapelaaminen maksaa

Muista tappion hetkellä, etteivät häviytyt rahat ole enää sinun. Yleisin haittoja aiheuttava pelitapa on sellainen, jossa pelaaja yrittää pelaamalla lisätä voittoa häviytyt rahat takaisin. Häviö on rahapeli-viihteen hinta.

3. Budjetoi pelirahat

Paras keino hallita omaa rahapelaamista on päättää ennalta, paljonko aiot käyttää rahaa pelaamiseen ja pysyä budjetissa. Pelaa vain sen verran kuin sinulla on varaa hävitä. Hyödynnä myös pelisivuston työkaluja, voit esimerkiksi rajata pelaamiseen käytettävää rahamäärää.

5. Tauko auttaa toimimaan järkevästi

Aseta aikaraja pelaamisellesi. Näin pysyt todennäköisemmin myös pelibudjetissasi ja ehdit tehdä muitakin. Pidä säännöllisesti taukoja. Tauko auttaa sinua tekemään järkevämpiä valintoja ja pitämään pelaamisen hallinnassa.

